

P6_TA-PROV(2006)0430

Strateško partnerstvo EU-Južna Afrika

Resolucija Evropskega parlamenta o strateškem partnerstvu med EU in Južno Afriko (2006/2234(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju sporočila Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu z dne 28. junija 2006 z naslovom "Strateškemu partnerstvu EU - Južna Afrika naproti" (KOM(2006)0347),
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 28. junija 2006 Svetu in predstavnikom vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, da bi usmerili Komisijo pri reviziji Sporazuma o trgovini, razvoju in sodelovanju med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani in Republiko Južno Afriko na drugi strani (KOM(2006)0348),
 - ob upoštevanju Sporazuma o trgovini, razvoju in sodelovanju med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani in Republiko Južno Afriko na drugi strani¹ (TDCA), podpisanega oktobra 1999, ki se je začasno in delno uporabljal od januarja 2000 dalje in je začel v celoti veljati 1. maja 2004,
 - ob upoštevanju Sporazuma o partnerstvu med članicami skupine afriških, karibskih in pacifiških držav na eni strani ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na drugi, podpisanega v Cotonouju dne 23. junija 2000² ("Sporazum iz Cotonouja"),
 - ob upoštevanju poročila projekta tisočletja Združenih narodov z naslovom "Naložba v razvoj: praktični načrt za uresničitev razvojnih ciljev tisočletja",
 - ob upoštevanju skupne izjave Sveta in predstavnikov vlad držav članic v okviru Sveta ter Evropskega parlamenta in Komisije o razvojni politiki Evropske unije "Evropsko soglasje"³,
 - ob upoštevanju svojih resolucij z dne 17. novembra 2005 o razvojni strategiji za Afriko⁴ ter z dne 6. julija 2006 o partnerstvu EU in Karibov za rast, stabilnost in razvoj⁵,
 - ob upoštevanju člena 45 svojega Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za razvoj (A6-0310/2006),
- A. ker je Južna Afrika največja politična sila v podsaharski Afriki, ki na ravni Afrike deluje zlasti v okviru Afriške unije in Novega partnerstva za razvoj Afrike (NEPAD), na regionalni ravni v okviru Južnoafriške razvojne skupnosti (SADC) ter je pomemben akter na svetovni ravni, tudi pri večstranskih trgovinskih pogajanjih v STO, ter ker vedno več prispeva k ohranjanju miru in reševanju konfliktov v Afriki,

¹ UL L 311, 4.12.1999, str. 3.

² UL L 317, 15.12.2000, str. 3. Sporazum, kakor je bil spremenjen s Sporazumom o spremembi Sporazuma o partnerstvu (UL L 209, 11.8.2005, str. 27).

³ UL C 46, 24.2.2006, str. 1.

⁴ Sprejeta besedila, P6_TA(2005)0445.

⁵ Sprejeta besedila, P6_TA(2006)0304.

- B. ker je Južna Afrika daleč najmočnejše gospodarstvo v podsaharski Afriki in v skupini afriških, karibskih in pacifiških držav (AKP) ter ker je med pripravami pete ministrske konference STO v Cancunu imela ključno vlogo kot predstavnica afriških držav v razvoju in si je prizadevala za večji vpliv teh držav v pogajanjih o vprašanjih, ki so za njihova gospodarstva bistvena,
- C. ker je Južna Afrika delovala kot članica Cairnske skupine z namenom zaščite interesov gospodarstev, ki izvažajo kmetijske proizvode,
- D. ker so se iz obdobja apartheida ohranile razlike v prihodkih in večino belega prebivalstva živi v pogojih, primerljivih z zahodnoevropskimi standardi, medtem ko večina temnopolnih prebivalcev živi v pogojih, primerljivih s tistimi v najmanj razvitih državah, kjer skoraj polovica prebivalstva živi pod pragom revščine,
- E. ker je bila leta 2004 sprejeta strategija za gospodarsko krepitev temnopoltega prebivalstva (BEE), katere cilj je odpraviti neenakosti iz obdobja apartheida s povečanjem udeležbe prikrašanega prebivalstva v gospodarstvu,
- F. ker je stopnja brezposelnosti v Južni Afriki zelo visoka, saj uradno presega 30 %, neuradno pa je ocenjena na približno 40 %,
- G. ker stopnja nezaposlenosti kaže, da se diskriminacija na podlagi rase nadaljuje, saj je nezaposlenih 50 % temnopolnih prebivalcev, 27 % prebivalcev mešane rase, 17 % prebivalstva azijskega porekla in zgolj 6 % belcev,
- H. ker so razmere na področju priseljevanja v Južni Afriki dokaj specifične, saj je država po eni strani že desetletja privlačna tako za zakonito (npr. za rudnike zlata in diamantov) kot tudi nezakonito priseljevanje (boljši življenjski standard) iz celotnega področja južne Afrike, po drugi strani pa so v državi močne negativne posledice "bega možganov", zlasti v zdravstvenem sektorju,
- J. ker je južnoafriška vlada določila cilje svoje makroekonomske politike v pobudi za pospešeno in skupno rast Južne Afrike (ASGISA) s katero želi povečati gospodarsko rast na 6 % ter prepолоviti brezposelnost in revščino do leta 2014,
- J. ker ima Južna Afrika največje število okuženih z virusom HIV na svetu in je leta 2005 zaradi AIDS-a umrlo 320.000 ljudi, pri čemer pandemija AIDS-a ni le humanitarna tragedija s posebej negativnimi posledicami za otroke, ki postanejo sirote in so žrtve zlorab, temveč negativno vpliva tudi na gospodarstvo Južne Afrike,
- K. ker je Južna Afrika gibalno gospodarstva celotne podsaharske Afrike in ker lahko gospodarski razvoj v Južni Afriki vpliva na zmanjšanje revščine in na uresničitev razvojnih ciljev tisočletja (RCT) na regionalni ravni,
- L. ker visoka stopnja kriminala hromi gospodarski razvoj in turizem ter odvrta neposredna vlaganja iz tujine,
- M. ker je EU najpomembnejši trgovinski partner Južne Afrike, medtem ko je za EU trgovanje z Južno Afriko zmernega pomena,

- N. ker je Južna Afrika kvalificirana članica Cotonoujskega sporazuma, ki ni upravičena do nevzajemnih trgovinskih olajšav in do financiranja iz Evropskega razvojnega sklada, vendar je vključena v politično sodelovanje in v institucije AKP-EU,
- O. ker je EU daleč najpomembnejši donator za Južno Afriko, saj zagotavlja 70 % vseh sredstev donatorjev, ki znašajo približno 1,3 % nacionalnega proračuna,
- P. ker so gospodarski in trgovinski odnosi ter sodelovanje na političnem, socialnem, kulturnem, okoljskem, zdravstvenem in drugih področjih zajeti v Sporazumu o trgovini, razvoju in sodelovanju med EU in Južno Afriko, katerega cilj je ustvariti območje proste trgovine z asimetričnim časovnim razporedom in zaščito občutljivih sektorjev,
- Q. ker je Komisija predlagala novo strateško partnerstvo med EU in Južno Afriko s tremi glavnimi cilji, tj. oblikovanje enotnega, skladnega in jasnega okvira, ki bi pokrival vsa področja sodelovanja, prehod s političnega dialoga na strateško politično sodelovanje in okrepitev obstoječega sodelovanja z revidiranim Sporazumom o trgovini, razvoju in sodelovanju,
- R. ker je Sporazum o trgovini, razvoju in sodelovanju omogočil EU, da je zapolnila vrzel v trgovinski bilanci Južne Afrike, in je, v zvezi s tarifnimi prilagoditvami, bolj obremenil Južno Afriko kot EU, zaradi česar ima EU od trenutnega Sporazuma o trgovini, razvoju in sodelovanju več koristi kot Južna Afrika,
- S. ker vstop kmetijskih in visokotehnoloških proizvodov EU, kot so farmacevtski izdelki, stroji in vozila, na južnoafriško tržišče negativno vpliva na kmetijski sektor in na razvoj južnoafriške strateške proizvodnje z dodano vrednostjo,
- T. ker je Južna Afrika že sprejela precejšnje obveznosti v okviru Splošnega sporazuma o trgovini s storitvami (GATS) na področju storitev in se srečuje z velikimi ovirami pri doseganju sprejemljivih ravni dostopa in splošnih storitev,
- U. ker namerava Komisija revidirati Sporazum o trgovini, razvoju in sodelovanju zlasti z vključitvijo dodatnih določb o liberalizaciji trgovine in zavezujočimi obveznostmi za storitve, naložbe, javna naročila, intelektualno lastnino, konkurenco, standardizacijo, carine in pravila o poreklu,
- V. ker bi vključitev naložb in javnih naročil lahko povzročila težave Južni Afriki in drugim državam, ki so del Južnoafriške carinske unije (SACU),
- W. ker Komisija predlaga tudi, da se Sporazumom o trgovini, razvoju in sodelovanju uskladi z revidiranim Cotonoujskim sporazumom v tem, kar zadeva širjenje orožja za množično uničevanje, boj proti terorizmu, boj proti nekaznovanju in preprečevanje delovanja najemniških vojsk,
- X. ker namerava Komisija 14. novembra 2006 Skupnemu svetu za sodelovanje med EU in Južno Afriko predlagati osnutek delovnega načrta EU-Južna Afrika o izvajanju strateškega partnerstva,
- 1. pozdravlja pristop Komisije, ki namerava sprejeti ukrepe za strateško partnerstvo med EU in Južno Afriko in predlagati skladen dolgoročen okvir sodelovanja;

2. poudarja, da bi morali s strateškim partnerstvom zagotoviti enoten okvir, v sklopu katerega bi lahko izboljšali obstoječe instrumente sodelovanja v prid južnoafriškega prebivalstva in gospodarstva te države;
3. poudarja, da bi moralo biti strateško partnerstvo dopolnitev strategiji EU-Afrika in bi moralo vključevati dosežke pri oblikovanju instrumenta za razvojno sodelovanje, iz sporazumov o gospodarskem partnerstvu in drugih potekajočih pogajanj;
4. poudarja, da bi moral biti glavni cilj akcijskega načrta zmanjšanje revščine v skladu s Cotonoujskim sporazumom in za uresničevanje RCT, ter upošteva vpliv strateškega partnerstva na države v regiji in na pogajanja o sporazumih o gospodarskem partnerstvu;
5. poudarja, da mora reševanje krize HIV/AIDS skupaj z uravnoteženim pristopom med preprečevanjem (s poudarkom na spolnem in reproduktivnem zdravju) in zdravljenjem ostati politična prednostna naloga vlade Južne Afrike; pozdravlja sklep vlade o programu oskrbe z antiretrovirusnimi zdravili, vendar vztraja, da se mora izvanje tega programa nujno izboljšati;
6. pozdravlja nov pristop, ki predvideva prehod s političnega dialoga na strateško politično sodelovanje, v katerem je Južna Afrika opredeljena kot "država stabilnosti", sposobna doseganja skupnih ciljev glede regionalnih, afriških in svetovnih vprašanj, ob upoštevanju dejstva, da ima Južna Afrika pomembno vlogo kot predstavnica držav podsaharske Afrike v mednarodnih forumih, npr. v STO in ZN;
7. poziva Južno Afriko, naj razjasni odnos med Južnoafriško razvojno skupnostjo (SADC), Južnoafriško carinsko unijo (SACU) in Sporazumom o trgovini in razvojnem sodelovanju (TDCA), da bi se načrtovala bolj urejena razvojna politika; poziva Komisijo, naj pojasni politiko EU v odnosu do SADC, SACU in TDCA, pri čemer naj upošteva pogajanja o sporazumu o gospodarskemu partnerstvu;
8. predlaga, naj se politični dialog med EU in Južno Afriko še naprej razvija preko rednih izmenjav obiskov parlamentarnih delegacij (ki so ključne za večje vzajemno razumevanje vprašanj skupnega interesa, demokratičnih sistemov obeh strani in področij pristojnosti);
9. poudarja specifično politično vlogo, ki jo Južna Afrika že ima za celino (npr. v Sudanu, Kongu, Liberiji); meni, da mora Evropska unija to vlogo priznati in jo podpirati; v tem kontekstu poudarja pomen Afriške unije, katere ena od ustanoviteljic in aktivnih članic je Južna Afrika, kot morebitne predstavnice afriške celine v globaliziranem svetu ter upa, da se bo Afriška unija še naprej razvijala;
10. v zvezi s tem poziva Južno Afriko, naj uporabi svoj politični vpliv za doseg miroljubne rešitve krize v svoji mejni državi Zimbabve;
11. poziva Komisijo, naj upošteva dejstvo, da je Južna Afrika v sklopu mednarodnih povezav ustvarila pomembne politične in trgovinske vezi z azijskimi državami in državami Latinske Amerike ter z razvitimi državami;
12. poudarja, da mora akcijski načrt upoštevati gospodarske razlike med EU in Južno Afriko, zlasti na področju trgovine, saj je z vidika pol-razvitih gospodarstev s strani STO priznana pri svojih prizadevanjih posebnega, diferenciranega obravnavanja, ki bo omogočilo ohranjanje nekaterih tarif in ostalih trgovinskih ukrepov, potrebnih za zaščito teh

gospodarstev v nastajanju;

13. poudarja, da mora biti v akcijskem načrtu posebej poudarjeno ustvarjanje pobud za tuja vlaganja preko oblikovanja inovativne strategije ob povezovanju z vlado Južne Afrike, da bi presegle glavne ovire za vlaganja, kot so družbene in gospodarske posledice AIDS-a, visoka stopnja kriminala in vpletenost države v politiko zaposlovanja in premoženje;
14. poziva Komisijo, naj ne vztraja pri vključitvi elementov v revidiran Sporazumu o trgovini, razvoju in sodelovanju, ki bi ovirali južnoafriški gospodarski razvoj ali boj za zmanjšanje revščine, naj se ne vmešava v odločanje Južne Afrike glede udeležbe zasebnega sektorja pri zagotavljanju osnovnih storitev in naj ne ponovi napak, ki so povzročile neuspeh prostotrgovinskih pogajanj, v katerih so ZDA skušale vsiliti nesprejemljive pogoje državam Južnoafriške carinske unije;
15. predlaga, da se iz proračuna EU zagotovi sredstva za olajšanje zahtevnega procesa integracije trgovine v južnoafriški regiji,
16. predlaga, da se v akcijski načrt in proračun EU vključi podpora za dobro južnoafriško strategijo varnosti preskrbe z energijo ob upoštevanju podnebnih sprememb ter njihovega socialnega in okoljskega vpliva na revne v Južni Afriki in okoliški regiji, pri čemer se med drugim osredotoči na razvoj obnovljivih virov energije, zlasti na majhne hidroelektrarne, vetrno energijo in biomaso;
17. poudarja, da mora biti akcijski načrt participativen in zajemati več zainteresiranih strani ter biti osredotočen na podporo prednostnim nalogam Južne Afrike, vključno z dejavnostmi za preprečevanje širjenja virusa HIV, vladnimi ukrepi za oživitev gospodarstva in bojem proti gospodarskim razlikam; akcijski načrt naj podpira socialno kohezijo in zagotovi, da od gospodarstva ne bo imela koristi le finančna elita, v skladu s pobudo za pospešeno in skupno rast Južne Afrike in strategijo za gospodarsko udejstvovanje temnopoltega prebivalstva;
18. predlaga, naj se nameni prednost tistim prošnjam Južne Afrike za tehnično pomoč, ki so osredotočene na doseganje razvojnih ciljev države in obenem prispevajo k družbenemu in gospodarskemu razvoju regije, s čimer se bo vzpodbudilo ostale afriške voditelje, da prevzamejo odgovornost glede oblikovanja in izvedbe trajnostnega modela gospodarskega razvoja za celino;
19. poleg tega predlaga, naj se na področju izobraževanja in usposabljanja oblikuje področje sodelovanja, v katerem bodo študenti in učitelji, ter se odpre program Erasmus Mundus za Južno Afriko;
20. ugotavlja, da je imela Južna Afrika dokajšnje koristi zaradi posojil Evropske investicijske banke in poziva, naj se za obdobje 2007-2013 ohrani vsaj enaka raven podpore, ob upoštevanju potreb mikropodjetij ter malih in srednjih podjetij;
21. vztraja, da mora biti razvojna pomoč dodeljena lokalno ter da se lahko zunanje strokovnjake zaposli in blago uvaža samo, ko v regiji ni na razpolago primerljivega znanja ali blaga;
22. poudarja, da lahko Južna Afrika v južnoafriški regiji in tudi na celotni afriški celini po zaslugi svojih edinstvenih izkušenj utre pot na področju politike priseljevanja; zato poudarja, da mora Južna Afrika nujno okrepite prizadevanja za sprejetje skladnega in

učinkovitega načrta priseljevanja; poziva Svet in Komisijo, naj podpreta ta prizadevanja preko izmenjave izkušenj ter naj se osredotočita na to posebno vlogo Južne Afrike v migracijskih programih, kot je program za finančno in tehnično pomoč tretjim državam na področjih migracije in azila (AENEAS), in program njegovega spremljanja;

23. poziva Komisijo, naj vzdržuje stalen dialog z južnoafriško vlado in naj vključi Parlament, lokalne vlade in civilno družbo v razpravo o strateškem partnerstvu, akcijskem načrtu in njegovem kasnejšem izvajanju;

24. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic EU ter vladi in Državnemu zboru Republike Južne Afrike.